

Spis treści

1. Z dziejów języka niemieckiego	13
Podsumowanie	17
2. Sytuacja językowa Niemców rosyjskich	19
2.1. Język niemieckich mieszkańców rosyjskich miast	19
2.2. Niemieckie wyspy językowe w Rosji	21
2.2.1. Powołże	43
2.2.1.1. Odmiany dialektalne języka niemieckiego	43
2.2.1.2. Odmiana literacka języka niemieckiego	51
2.2.1.3. Niemczyzna regionalna (nadwołżańska)	52
2.2.2. Region Morza Czarnego	56
2.2.3. Zakaukazie	62
2.2.4. Wołyń	63
2.2.5. Kaukaz, Kazachstan, Syberia, Azja Środkowa	66
2.2.5.1. Kaukaz	67
2.2.5.2. Kazachstan	67
2.2.5.3. Syberia	68
2.2.5.4. Azja Środkowa	70
Podsumowanie	70
3. Onomastyka Niemców rosyjskich	74
3.1. Antroponimia	74
3.2. Toponimia	85
3.2.1. Powołże	86
3.2.1.1. Pierwotne ojkonimy spontaniczne	87
3.2.1.2. Ojkonimy oficjalne nadane przez werbowników	89
3.2.1.3. Ojkonimy oficjalne nadane przez rosyjskich urzędników	92
3.2.1.4. Ojkonimia kolonii córek	95
3.2.1.5. Likwidacja ojkonimii niemieckiej na Powołżu	97
3.2.1.6. Uwagi o innych nazwach terenowych niemieckiego Powołża ..	98
3.2.2. Inne obszary	99
3.2.2.1. Region Morza Czarnego i Besarabia	100
3.2.2.2. Zakaukazie	103
3.2.2.3. Wołyń	104
3.2.2.4. Kaukaz, Kazachstan, Syberia, Azja Środkowa	105
Podsumowanie	106

4. Stopień opanowania języka rosyjskiego przez mniejszość niemiecką	109
4.1. Miasta	110
4.2. Powołże	112
4.3. Region Morza Czarnego	137
4.4. Zakaukazie	143
4.5. Wołyń	146
4.6. Kaukaz, Kazachstan, Syberia, Azja Środkowa	148
Podsumowanie	151
5. Niemcy rosyjscy jako naród	155
Podsumowanie	162
6. Z historii badań nad językiem Niemców rosyjskich	163
Podsumowanie	196
7. Bibliografia	200
7.1. Wykaz skrótów wydawnictw periodycznych i prac zbiorowych	200
7.2. Literatura cytowana	206
7.3. Źródła internetowe	223
Summary	225
Zusammenfassung	236
Резюме	248

Table of contents

1. On the history of the German language	13
Summary	17
2. The linguistic situation of Russian Germans	19
2.1. The language of German speakers in Russian cities	19
2.2. German language islands in Russia	21
2.2.1. Volga region	43
2.2.1.1. Dialects of German	43
2.2.1.2. Literary German	51
2.2.1.3. Regional German dialects (Volga)	52
2.2.2. Black Sea region	56
2.2.3. Transcaucasia	62
2.2.4. Volhynia	63
2.2.5. Caucasus, Kazakhstan, Siberia, Central Asia	66
2.2.5.1. Caucasus	67
2.2.5.2. Kazakhstan	67
2.2.5.3. Siberia	68
2.2.5.4. Central Asia	70
Summary	70
3. Onomastics of Russian Germans	74
3.1. Anthroponymy	74
3.2. Toponymy	85
3.2.1. Volga region	86
3.2.1.1. Original spontaneous oikonyms	87
3.2.1.2. Official oikonyms given by recruiters	89
3.2.1.3. Official oikonyms given by Russian officials	92
3.2.1.4. Oikonyms of daughter colonies	95
3.2.1.5. Elimination of German oikonyms in the Volga region	97
3.2.1.6. Notes on other toponyms of the German Volga region	98
3.2.2. Other areas	99
3.2.2.1. Black Sea region and Bessarabia	100
3.2.2.2. Transcaucasia	103
3.2.2.3. Volhynia	104
3.2.2.4. Caucasus, Kazakhstan, Siberia, Central Asia	105
Summary	106

4. Degree of mastery of the Russian language by the German minority	109
4.1. Cities and towns	110
4.2. Volga region	112
4.3. Black Sea region	137
4.4. Transcaucasia	143
4.5. Volhynia	146
4.6. Caucasus, Kazakhstan, Siberia, Central Asia	148
Summary	151
5. Russian Germans as a people	155
Summary	162
6. On the history of research into the language of Russian Germans	163
Summary	196
7. Bibliography	200
7.1. List of abbreviations of periodicals and collective works	200
7.2. Literature cited	206
7.3. Internet sources	223
Summary	225
Zusammenfassung	236
Резюме	248

Inhaltsverzeichnis

1. Zur Geschichte der deutschen Sprache	13
Resümee	17
2. Sprachliche Situation der Russlanddeutschen	19
2.1. Sprache der deutschen Bewohner russischer Städte	19
2.2. Deutsche Sprachinseln in Russland	21
2.2.1. Wolgaregion	43
2.2.1.1. Dialektale Varianten der deutschen Sprache	43
2.2.1.2. Literarische Variante der deutschen Sprache	51
2.2.1.3. Regionales Deutsch (Wolgadeutsch)	52
2.2.2. Schwarzmeerregion	56
2.2.3. Transkaukasien	62
2.2.4. Wolhynien	63
2.2.5. Kaukasus, Kasachstan, Sibirien, Zentralasien	66
2.2.5.1. Kaukasus	67
2.2.5.2. Kasachstan	67
2.2.5.3. Sibirien	68
2.2.5.4. Zentralasien	70
Resümee	70
3. Onomastik der Russlanddeutschen	74
3.1. Anthroponymie	74
3.2. Toponymie	85
3.2.1. Wolgaregion	86
3.2.1.1. Primäre spontane Oikonyme	87
3.2.1.2. Offiziell von russischen Werbern vergebene Oikonyme	89
3.2.1.3. Offiziell von russischen Beamten vergebene Oikonyme	92
3.2.1.4. Oikonymie der Tochterkolonien	95
3.2.1.5. Abschaffung der deutschen Oikonymie in der Wolgaregion	97
3.2.1.6. Andere Flurnamen in der deutschen Wolgaregion	98
3.2.2. Andere Gebiete	99
3.2.2.1. Schwarzmeerregion und Bessarabien	100
3.2.2.2. Transkaukasien	103
3.2.2.3. Wolhynien	104
3.2.2.4. Kaukasus, Kasachstan, Sibirien, Zentralasien	105
Resümee	106

4. Russische Sprache und der Grad ihrer Beherrschung von der deutschen Minderheit	109
4.1. Städte	110
4.2. Wolgaregion	112
4.3. Schwarzmeerregion	137
4.4. Transkaukasien	143
4.5. Wolhynien	146
4.6. Kaukasus, Kasachstan, Sibirien, Zentralasien	148
Resümee	151
5. Russlanddeutsche als Volk	155
Resümee	162
6. Zur Geschichte der Erforschung der Sprache der Russlanddeutschen	163
Resümee	196
7. Bibliographie	200
7.1. Abkürzungsverzeichnis von Periodika und Sammelbänden	200
7.2. Zitierte Literatur	206
7.3. Internetquellen	223
Summary	225
Zusammenfassung	236
Резюме	248

Оглавление

1. Из истории немецкого языка	13
Выводы	17
2. Языковая ситуация российских немцев	19
2.1. Язык немецких жителей русских городов	19
2.2. Немецкие языковые острова в России	21
2.2.1. Поволжье	43
2.2.1.1. Диалектные разновидности немецкого языка	43
2.2.1.2. Литературный немецкий язык	51
2.2.1.3. Региональный (поволжский) вариант немецкого языка	52
2.2.2. Причерноморье	56
2.2.3. Закавказье	62
2.2.4. Волынь	63
2.2.5. Кавказ, Казахстан, Сибирь, Средняя Азия	66
2.2.5.1. Кавказ	67
2.2.5.2. Казахстан	67
2.2.5.3. Сибирь	68
2.2.5.4. Средняя Азия	70
Выводы	70
3. Ономастика российских немцев	74
3.1. Антропонимия	74
3.2. Топонимия	85
3.2.1. Поволжье	86
3.2.1.1. Первичные спонтанные ойконимы	87
3.2.1.2. Официальные ойконимы, присвоенные рекрутерами вызывателями	89
3.2.1.3. Официальные ойконимы, присвоенные русскими чиновниками	92
3.2.1.4. Ойконимия дочерних колоний	95
3.2.1.5. Ликвидация немецкой ойконимии в Поволжье	97
3.2.1.6. Заметки о других топонимах немецкого Поволжья	98
3.2.2. Другие территории	99
3.2.2.1. Причерноморье и Бессарабия	100
3.2.2.2. Закавказье	103
3.2.2.3. Волынь	104
3.2.2.4. Кавказ, Казахстан, Сибирь, Средняя Азия	105
Выводы	106

4. Уровень владения русским языком среди немецкого меньшинства	109
4.1. Города	110
4.2. Поволжье	112
4.3. Причерноморье	137
4.4. Закавказье	143
4.5. Волынь	146
4.6. Кавказ, Казахстан, Сибирь, Средняя Азия	148
Выводы	151
5. Российские немцы как народ	155
Выводы	162
6. Из истории исследований языка российских немцев	163
Выводы	196
7. Литература	200
7.1. Список условных обозначений периодических изданий и коллективных монографий	200
7.2. Цитированная литература	206
7.3. Интернет-источники	223
Summary	225
Zusammenfassung	236
Резюме	248